

ZAGROŻENIA W PRAWIE

Forma przemocy	Ochrona prawna	Zgłoszenie	Organ, do którego trafia zgłoszenie
Naruszenie wizerunku	Kodeks cywilny Art. 24 i 23	Pozew o odszkodowanie i zaprzestanie naruszenia	Sąd rejonowy Wydział cywilny właściwy dla pozwanego
Naruszenie czci	Kodeks karny Art. 216 i 212	Prywatny akt oskarżenia	Sąd rejonowy (wydział karny właściwy dla miejsca popełnienia przestępstwa)
Włamanie	Kodeks karny Art. 267 i 268a	Zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa z wnioskiem o ściganie	Sąd rejonowy (wydział karny właściwy dla miejsca popełnienia przestępstwa)
Groźby	Kodeks karny Art. 190	Zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa z wnioskiem o ściganie	Prokuratura rejonowa właściwa dla miejsca popełnienia przestępstwa
Uporczywe nękanie. Kradzież tożsamości.	Kodeks wykroczeń Art. 190a	Zawiadomienie o popełnieniu wykroczenia	Komisariat Policji właściwy dla miejsca popełnienia wykroczenia
Złośliwe niepokojenie	Kodeks wykroczeń Art. 107	Zawiadomienie o popełnieniu wykroczenia	Komisariat Policji właściwy dla miejsca popełnienia wykroczenia

Ochronę prawną przed cyberprzemocą zapewniają takie dokumenty, jak:

- *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej,*
- *Konwencja o Prawach Dziecka,*
- *Kodeks cywilny,*
- *Kodeks karny.*

Obecnie istnieją dwie drogi ochrony prawnej – karna oraz cywilna.

Warto pamiętać, że w przypadku przemocy wirtualnej w stosunku do dzieci (do 18 r.ż.) wszystkie działania prawne realizują rodzice.

Jeśli sprawcą cyberprzemocy jest nieletni (do 18 r.ż.), informacje o zdarzeniu należy zgłosić do sądu rodzinnego i nieletnich właściwego ze względu na miejsce pobytu ewentualnego sprawcy krzywdzenia.

Ktokolwiek dowie się o przestępstwie ściganym z urzędu, zobowiązany jest zawiadomić o tym policję i prokuraturę.

NARUSZENIE WIZERUNKU

USTAWA z dnia 23 kwietnia 1964r. Kodeks cywilny

Art. 23 [Dobra osobiste człowieka]

Dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną, prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach.

Art. 24 [Ochrona dóbr osobistych]

- 1. Ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.*
- 2. Jeżeli wskutek naruszenia dobra osobistego została wyrządzona szkoda majątkowa, poszkodowany może żądać jej naprawienia na zasadach ogólnych.*
- 3. Przepisy powyższe nie uchylają uprawnień przewidzianym w innych przepisach, w szczególności w prawie autorskim oraz w prawie wynalazczym.*

NARUSZENIE CZCI

USTAWA z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny

Art. 212. [Zniesławienie]

§ 1. Kto pomawia inną osobę, grupę osób, instytucję, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej o takie postępowanie lub właściwości, które mogą poniżyć ją w opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebnego dla danego stanowiska, zawodu lub rodzaju działalności, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

§ 2. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w § 1 za pomocą środków masowego komunikowania, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności roku.

§ 3. W razie skazania za przestępstwo określone w § 1 lub 2 sąd może orzec nawiązkę na rzecz pokrzywdzonego, Polskiego Czerwonego Krzyża albo na inny cel społeczny wskazany przez pokrzywdzonego.

§ 4. Ściganie przestępstwa określonego w § 1 lub 2 odbywa się z oskarżenia prywatnego.

Art. 216. [Zniewaga]

§ 1. Kto znieważa inną osobę w jej obecności albo choćby pod jej nieobecność, lecz publicznie lub w zamiarze, aby zniewaga do osoby tej dotarła, podlega grzywnie albo karze ograniczeniu wolności.

§ 2. Kto znieważa inną osobę za pomocą środków masowego komunikowania, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 3. Jeżeli zniewagę wywołało wyzywające zachowanie się pokrzywdzonego albo jeżeli pokrzywdzony odpowiedział naruszeniem nietykalności cielesnej lub zniewagą

wzajemną, sąd może odstąpić od wymierzenia kary.

§ 4. W razie skazania za przestępstwo określone w § 2 sąd może orzec nawiązkę na rzecz pokrzywdzonego, Polskiego Czerwonego Krzyża albo na inny cel społeczny wskazany przez pokrzywdzonego.

§ 5. Ściganie odbywa się z oskarżenia prywatnego.

WŁAMANIE

USTAWA z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny

Art. 267. [Bezprawne uzyskanie informacji]

§ 1. Kto bez uprawnienia uzyskuje dostęp do informacji dla niego nieprzeznaczonej, otwierając zamknięte pismo, podłączając się do sieci telekomunikacyjnej lub przelamując albo omijając elektroniczne, magnetyczne, informatyczne lub inne szczególne jej zabezpieczenie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto bez uprawnienia uzyskuje dostęp do całości lub części systemu informatycznego.

§ 3. Tej samej karze podlega, kto w celu uzyskania informacji, do której nie jest uprawniony, zakłada lub posługuje się urządzeniem podsłuchowym, wizualnym albo innym urządzeniem lub oprogramowaniem.

§ 4. Tej samej karze podlega, kto informację uzyskaną w sposób określony w § 1-3 ujawnia innej osobie.

§ 5. Ściganie przestępstwa określonego w § 1-4 następuje na wniosek pokrzywdzonego.

Art. 268a. [Niszczenie danych informatycznych]

§ 1. Kto, nie będąc do tego uprawnionym, niszczy, uszkadza, usuwa, zmienia lub utrudnia dostęp do danych informatycznych albo w istotnym stopniu zakłóca lub uniemożliwia automatyczne przetwarzanie, gromadzenie lub przekazywanie takich danych, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Kto, dopuszczając się czynu określonego w § 1, wyrządza znaczną szkodę majątkową, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 3. Ściganie przestępstwa określonego w § 1 lub 2 następuje na wniosek pokrzywdzonego.

GROŻBY

USTAWA z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny

Art. 190. [Groźba karalna]

§ 1. Kto grozi innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w zagrożonym uzasadnioną obawę, że będzie spełniona, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego.

UPORCZYWE NĘKANIE. KRADZIEŻ TOŻSAMOŚCI

USTAWA z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny

Art. 190a. [Uporczywe nękanie. Kradzież tożsamości]

§ 1. Kto przez uporczywe nękanie innej osoby lub osoby jej najbliższej wzbudza u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia lub istotnie narusza jej prywatność,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto, podszywając się pod inną osobę, wykorzystuje jej wizerunek lub inne jej dane osobowe w celu wyrządzenia jej szkody majątkowej lub osobistej.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.

§ 4. Ściganie przestępstwa określonego w § 1 lub 2 następuje na wniosek pokrzywdzonego.

NEKANIE

USTAWA z dnia 20 maja 1971r. Kodeks wykroczeń

Art. 107. [Złośliwe niepokojenie drugiego człowieka]

Kto w celu dokuczenia innej osobie złośliwie wprowadza ją w błąd lub w inny sposób złośliwie niepokoi, podlega karze ograniczenia wolności, grzywny do 1500 złotych albo karze nagany.

FORMY STALKINGU

- Uporczywe wydzwanianie.
- Wysyłanie listów, SMSów, e-maili oraz inne formy cyberstalkingu.
- Pozostawianie wiadomości pod drzwiami mieszkania ofiary, pozostawianie wiadomości na poczcie głosowej.
- Wręczanie lub przesyłanie ofierze niechcianych kwiatów czy prezentów (zarówno obraźliwych, jak i romantycznych czy cennych).
- Natrętne składanie propozycji spotkań, wspólnych wyjazdów i propozycji seksualnych.
- Śledzenie, podążanie za ofiarą, zatrudnianie do tego prywatnych detektywów.
- Obserwowanie, podglądanie ofiary, przebywanie w okolicy miejsca zamieszkania lub pracy ofiary, wyczekiwanie na ofiarę w miejscu jej pracy/nauki lub w okolicy miejsca zamieszkiwania.
- Przyglądanie się ofierze, dążenie do nawiązania kontaktu z ofiarą za pośrednictwem wspólnych znajomych i rodziny, wypytywanie ich o szczegóły z życia prywatnego ofiary.

<ul style="list-style-type: none"> • Wypytywanie o ofiarę w miejscu jej zamieszkania i pracy.
<ul style="list-style-type: none"> • Zakładanie podsłuchu telefonicznego, przeszukiwanie prywatnych notatek i śmieci ofiary celem uzyskania informacji o niej.
<ul style="list-style-type: none"> • Wdzieranie się do mieszkania ofiary celem zabrania jej przedmiotów osobistych, bądź pozostawienie śladów obecności celem zastraszenia.
<ul style="list-style-type: none"> • Rejestrowanie faktów z życia prywatnego ofiary za pośrednictwem aparatu fotograficznego i sprzętu audio wideo.
<ul style="list-style-type: none"> • Podszywanie się pod ofiarę, np. przez składanie zamówień w jej imieniu, podszywanie się pod znajomych lub rodzinę ofiary, wysyłając jej listy z fałszywymi informacjami.
<ul style="list-style-type: none"> • Manipulowanie ofiarą, np. poprzez wszczynanie postępowania karnego przeciwko ofierze lub groźby wszczęcia postępowania czy groźby lub próby samobójstwa celem wymuszenia na ofierze pewnych zachowań, w tym wymuszenia kontaktu ze stalkerem.
<ul style="list-style-type: none"> • Uprzedmiotowanie ofiary, poniżanie jej, manipulowanie przyjaciółmi i rodziną ofiary celem ich odwrócenia się od niej (nastawianie ich przeciw ofierze).
<ul style="list-style-type: none"> • Zaczepianie ofiary w miejscach publicznych.
<ul style="list-style-type: none"> • Niszczenie mienia prywatnego ofiary.
<ul style="list-style-type: none"> • Szantaż emocjonalny, szantaż ekonomiczny, wyrządzenie szkody ulubieńcom – zwierzętom domowym będącym własnością ofiary.
<ul style="list-style-type: none"> • Groźby (w tym groźby uszkodzenia ciała lub groźby śmierci).
<ul style="list-style-type: none"> • Akty przemocy fizycznej, trzymanie w mieszkaniu ostrych narzędzi celem zastraszenia ofiary.
<ul style="list-style-type: none"> • Akty wandalizmu i uszkodzenia mienia, np. zarysowania, stłuczenia – celem zastraszenia ofiary.
<ul style="list-style-type: none"> • Wykrzykiwanie w miejscach publicznych obelg pod adresem ofiary w jej obecności.